

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesółowski, Nowe.

Nr. 24.

Nowe, sobota 14 czerwca 1930 r.

Rok VII.

Międzynarodowe porozumienie gospodarcze.

(Na marginesie ostatniej pracy Hipolita Gliwica).

„Ruch kartelizacji międzynarodowej żłobi sobie głębokie koryto w życiu gospodarczym świata, a przede wszystkim w europejskich stosunkach ekonomicznych, które na falach rozbudzonych tendencji dośrodkowych dążą coraz bardziej świadomie do stabilizacji i konsolidacji. Ruch ten, zapoznawany przed wojną przez czolowych nawet ekonomistów, spularyzowano wydatnie obecnie”.

Te uwagi czytamy w jednym z rozdziałów wydanej ostatnio pracy znanego ekonomisty i działacza gospodarczego b. ministra Hipolita Gliwica, poświęconej międzynarodowym porozumieniom producentów, a uzasadniają one w pełni wysiłek autora w kierunku spularyzowania tematu, który na Zachodzie ma bardzo bogatą i wszechstronną literaturę. Jakkolwiek wspomniana praca w lwiej swej części ma charakter informacyjny, to jednak poglądy p. Gliwica na poszczególne kwestje dotyczące kartelizacji międzynarodowej, jako pochodzące od autora, zajmującego się od wielu lat tą sprawą, której poświęcił zresztą szereg cennych prac, na specjalną zasługują uwagę. Pozwalają one nam bowiem na krytyczną ocenę zjawiska gospodarczego, znajdującego się w pewnym procesie rozwojowym.

Jak wynika z wywodów p. Gliwica, międzynarodowe porozumienie gospodarcze musiało przede wszystkim powstać jako wynik porozumienia oddzielnych przedtem konkurencyjnych, położonych w różnych krajach przedsiębiorstw przemysłowych wszelkiego typu, które jako cel stawiają sobie czasem ściślejsze, czasem luźniejsze co do formy, lecz trwałe, co do czasu egzystencji zjednoczenie wysiłków, celem opanowania już nie krajowego, lecz światowego rynku danej branży. Rozumie się samo przez się, że o dojściu do porozumienia decyduje charakter artykułu (nie każdy bowiem artykuł nadaje się do kartelizacji), a trudności tworzenia zrzeszeń międzynarodowych leżą w dużej mierze nie w sferze ściśle ekonomicznej, a tak trudnej do opanowania sferze psychologicznej. Bardzo silne, powiada p. Gliwic, musi być przeświadczenie o konieczności konsolidacji, niezmiernie głębokie poczucie wspólnego interesu, świadomość zaś wyższości kooperacji nad konkurencją doprowadzona do potężnego napięcia, by nie tylko skupić, lecz w jednym zespole utrzymać różnorodne, często organicznie wrogie sobie części składowe poróżnienia międzynarodowego, przyczem przy finalizowaniu zrzeszenia międzynarodowego jeszcze większą rolę od wyboru odpowiedniej chwili gra stopień zorganizowania danego przemysłu w każdym z wchodzących w grę krajów.

Przechodząc do szczegółowych studjów nad organizacjami tego typu, autor daje nam przede wszystkim historyczny zarys zrzeszeń producentów doby przedwojennej. W wieku XIX widzimy pewne sporadyczne objawy w dziedzinie kartelizacji międzynarodowej, która jako zjawisko powszechne datuje się dopiero od początku obecnego stulecia. Przerwany przez wojnę proces kartelizacji wzmógł się natychmiast po ukończeniu wojny i idzie nieprzerwanie. Autor w sposób bardzo ciekawy przedstawia nam na przykładach kartele ramowe (stal, cynk), syndykaty międzynarodowe (rury,

mieź, glin, magnezyt, sole potasowe, lampki elektryczne, sztuczny jedwab, aksamit i plusz), trusty (nikiel, zapalki, margaryna i wytwory tłuszczowe).

Wobec rozwijającego się w szybkim tempie procesu kartelizacji międzynarodowej, sprawy z procesem tym związane weszły w orbitę wpływów Ligi Narodów, która poświęca im bardzo wiele uwagi. Zastanawiając się nad tem, czy i co Liga Narodów w dziedzinie kartelizacji międzynarodowej uczynić jest w stanie, autor nie dochodzi do żadnych konkretnych wniosków, albowiem „zjawisko to jest uwarunkowane przyczynami, których niepodobna ani zmienić, ani zmodyfikować”. „To czem jednak odnośna sekcja sekretariatu Ligi winna się zająć bezzwłocznie, sprowadza się do głębszych i wszechstronniejszych, niż dotychczas, studjów nad interesującym coraz żywiej światem zjawiskiem”.

Przystępując do oceny zjawiska, autor stwierdza m. in., że: 1. kartele międzynarodowe, oddając wszelkie możliwe decyzje pod arbitraż, na który zgóry kontrahenci się zgadzają, stają się jednym z najpoważniejszych protagonistów koncyliacji i arbitrażu, tej najbardziej postępowej formy rozstrzygnięcia wszelkich zatargów; 2. mają doniosły wpływ na proces racjonalizacji produkcji (ulepszenie organizacji i podwyższenie wydajności, uporządkowanie aparatu handlowego), a w szczególności pozwalają na wymianę w ramach międzynarodowych nie tylko patentów, lecz i doświadczenia kierowników poszczególnych organizacji, fabryk i zakładów, znajdujących się w różnych krajach; 3. kartelizacja wprawdzie, jak wszelka modernizacja, symplifikacja, racjonalizacja, pociąga za sobą zwolnienie wielu pracowników, jednak jest to przejściowy objaw naturalnego postępu gospodarczego, któremu niepodobna przeciwdziałać. Jeżeli zaś nawet zrzeczenie w momencie swego powstawania usuwa pewną liczbę pracowników, to pozostałym zapewnia bezsprzecznie stałą pracę, trwalszy zarobek, lepsze jutro. 4. Kartel międzynarodowy nie może z kraju o polityce protekcyjnej uczynić kraju hołdującego zasadom wolno-handlowym, ale w krajach wolno-handlowych ze skutkiem zastępuje ochronę celną. 5. Syndykat międzynarodowy może wpływać i wpływa na rozwój i uszlachetnienie narodowej wytwórczości.

Rozważając pro i contra, p. Gliwic zaznacza, że ostatecznego sądu o kartelach międzynarodowych nie zdołano jeszcze powszechnie ustalić chociażby ze względu na małą stosunkowo ich liczbę, na świeżość tego zjawiska i na trudny dostęp do odpowiednich dokumentów. Do charakterystycznych cech dodatnich należy obok wyżej wymienionych usunięcie kosztownego dla gospodarki indywidualnej a szkodliwego dla gospodarki narodowej dumpingu — do stron zaś ujemnych znacznie większa, niż w kartelach wewnętrznych, nie-trwałość.

Kartele międzynarodowe, stanowiące zdaniem autora największy, jak dotychczas, przejaw światowej solidarności gospodarczej, dają dość uchwytą i realną rękojemkę pokoju. „Nie zbiorowe traktaty i wielostronne układy rządów doprowadzą do zbliżenia ekonomicznego narodów, lecz naturalne tendencje odruchowe całości kształtu życia gospodarczego, krystalizujące się na coraz szerszej płaszczyźnie międzynarodowej, a opartej na zdrowych zasadach indywidualnej inicjatywy” — temi uwagami kończy p. Gliwic swą pracę.

Stk.

Dot. rozporządzenia Wojewody Pomorskiego w sprawie ostrego kucia koni.

Na podstawie artykułu 108 ustęp p. 1 a Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej [Dz. Ust. R. P. nr. 11 poz. 86], art. 3 ustawy o przepisach porządkowych na drogach publicznych z dnia 7 października 1921 [Dz. Ust. R. P. Nr. 89, 656] oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewn. z dnia 26. czerwca 1924 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 61 poz. 611) rozporządzam w wykonaniu art. 5 ustawy z dnia 5. października 1921 r. i §§ 4 i 33 rozp. z dnia 26. czerwca 1924 r. na obszar Województwa Pomorskiego co następuje:

§ 1.

W czasie od 1 kwietnia do 15 listopada każdego roku zabrania się używania na drogach publicznych z twardą nawierzchnią podków z wystającymi ostrymi częściami.

§ 2.

Przepis § 1 nie odnosi się do używania na drogach publicznych z twardą nawierzchnią podków pantoflowych lub podków z wykuwanymi tępymi hacelami, albo również z tępymi zębami, przyczem wysokość haceli i zębów nie powinna przekraczać grubość podkowy tak na przednich jak i na tylnych nogach.

§ 3.

Winni naruszenia przepisów niniejszego rozp. ulegną zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 1 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych w brzmieniu art. 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. [Dz. Ust. R. P. nr. 18 poz. 151] karze grzywny do 1000 zł, lub aresztu do 6 tygodni, lub obu tym karom łącznie.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy ostrego kucia koni wojskowych.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Pomorskim Dzienniku Wojewódzkim.

Toruń, dnia 8 sierpnia 1929 r.
WOJEWODA POMORSKI
w z. (—) Dr. Seidltz.

Powyższe rozporządzenie podaje do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Nowe, dnia 6. 6. 1930 r.
Burmistrz.

W środę, dnia 11-go b. m. o godz. 12³⁵ w poł. zasnął nagle na udar serca długoletni i sumienny pracownik tuł. Magistratu

Lek. Wet.

Ernest Arndt

przeżywszy lat 68.

Niechaj Mu ziemia będzie lekką.

Cześć Jego pamięci.

Nowe, dnia 11 czerwca 1930 r.

Jabłoński

burmistrz.

Pogrzeb odbędzie się w Nowem w niedzielę, dnia 15 czerwca b. r. o godz. 3 po poł. z kostnicy ewang. cmentarza.

Bilans

Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Nowego w Nowem
na dzień 31-go grudnia 1929 r.

Stan czynny

Stan bierny

Stan czynny			Stan bierny		
	zł	gr		zł	gr
1 Kasa (gotówka)	2.504	30	1 Fundusz rezerwowy	9.936	—
2 Papiery wartościowe własne			2 Inne rezerwy	14.597	18
a) państwowe	473,—	473	3 Wkłady instytucji państwowych	6.649	90
3 Pożyczki na skrypty dłużne	46.146	02	4 Wkłady osób fizycznych	59.402	88
4 Pożyczki hipoteczne			5 Czysty zysk	1.355	61
a) na nieruchomości miejskie	24.131,88				
b) na nieruchomości ziemskie	18.686,37	42.818			
Razem	91.941	57	Razem	91.941	57

Rachunek strat i zysków na dzień 31-go grudnia 1929 r.

1 Procenty i prowizje zapłacone i dopisane	3.908	06	Procenty i prowizje otrzymane	10.487	03
2 Koszty administracji			Inne	42	—
a) osobowe	2.745,—				
b) rzeczowe	1.720,80	4.465			
3 Podatki i opłaty skarbowe	799	56			
4 Czysty zysk	1.355	61			
Razem	10.529	03	Razem	10.529	03

NOWE, dnia 14-go marca 1930 r.

Rada Kasy:

(—) W. Jażdżewski. (—) Wesołowski. (—) P. Szczukowski. (—) Fr. Schwarz.

Zarząd Kasy:

(—) Jabłoński. (—) Frydrychowski. (—) Ratajczak.

Polecam w ogromnym wyborze:

Ubrania męskie kamgarnowe już od 65,— zł, granat i kolorowe. — Płaszcz Trensokot. — Rękawiczki, skarpety, bieliznę i galanterję.
Czapki męskie po 2,75, 3,75 zł. — Czapki Yacht Club z dobrego granatowego sukna po 3,50, 4,50, 5,50 zł.
Kapelusze męskie po 6,50, 8,50, 12,—, 15,— zł. — Płaszcz gumowe jak i wszelkiego rodzaju obuwie Pepege po cenach fabrycznych

Telefon 15

W. JAŻDŻEWSKI, Nowe

Rynek 25

Największy wybór skarpetek, rękawiczek i krawatów.

SRODKI OPALOWE GOSPODARSTW DOMOWYCH W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej znajduje się około 28 milionów gospodarstw. Na gazie gotuje się w 12,9 mili. gospodarstw, na węglu i drzewie — w 8,3 mili., na oleju — w 6 mili., zaś na prądzie elektrycznym tylko w 590 tysiącach gospodarstw. Z pośród blisko 13 milionów gospodarstw, które korzystają z kuchen gazowych, bardzo znaczna ilość korzysta z gazu ziemnego.

MALUCZKO, MALUCZKO — A NASZE NOGI DOJDĄ DO CHIŃSKIEGO IDEAŁU.

Związek amerykańskich fabrykantów obuwia stwierdził, że popyt na duże numery butów zmniejsza się coraz bardziej, tak że fabrykuje się je obecnie tylko w minimalnych ilościach, z czego wniosek, że wogóle stopy ludzkie maleją. Fabrykanci przypisują to zjawisko rozpowszechniającemu się coraz bardziej zwyczajowi używania samochodu i wogóle szybkiemu tempu życia, które nie pozwala ludziom na chodzenie. Obliczają oni, że dziś pieszo chodzi zaledwie 1/4 ludzi w porównaniu z czasami przedwojennymi. Jeśli tak dalej pójdzie, to ideału chińskiej kobiety — drobnej stopy — szukać trzeba będzie nie w Chinach, lecz w Ameryce lub Europie.

5 mórg łąki

I. i II. cięcie do wydzierżawienia.

P. Klass, mistrz rzeźnicki.

Dziś o godzinie 8-mej rano zasnął w Bogu, kilkakrotnie opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy brat, wujek i szwagier

ś. p.

Antoni Odrowski

w 71 roku życia, o'czem donoszą krewnym i znajomym

w ciężkim smutku pogrążone

Siostry i bracia.

Nowe-Wybudowanie,
dnia 10-go czerwca 1930 r.

Ekspozycja zwłok do kościoła parafjalnego w Nowem odbędzie się w sobotę, dnia 14-go b. m. o godzinie 8³⁰ rano, następnie nabożeństwo żałobne i pogrzeb.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

Odezwa.

Z okazji procesji w dniu Bożego Ciała, to jest w czwartek, dnia 19 czerwca 1930 r. proszę usilnie wszystkich obywateli miasta o udekorowanie domów, przede wszystkim okien i wywieszenie chorągwi, a mianowicie ul. Gdańska, Rynek, Grudziądzka, Sądowa, Kościuszki i Plac św. Rocha.

Nowe, dnia 4 czerwca 1930 r.
Jabłoński
burmistrz.

Ochotnicza Straż Pożarna Nowe

urządza w niedzielę, dnia 15-go czerwca 1930 r.

WYCIECZKĘ

do parowy obok dominjalnej cegielni, połączonej z rozmaitemi urozmaiceńiami i wyborowym bufetem.

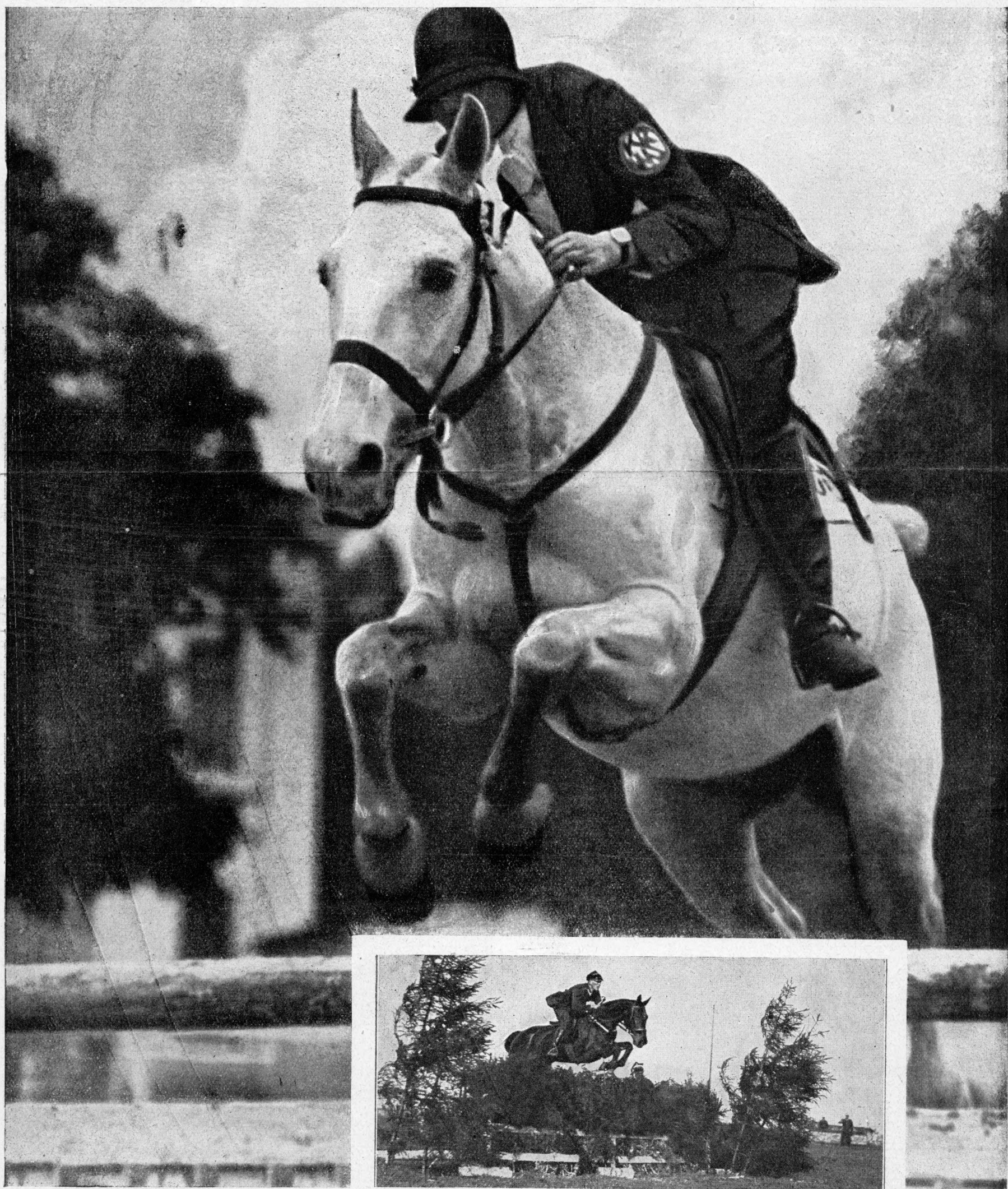
Wymarsz z Placu Zamkowego o godzinie 13,30 z orkiestrą przez miasto. Powrót z pochodniami o godzinie 21,30.

Strażakom życzliwych obywateli z rodzinami uprzejmie zaprasza

Zarząd.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

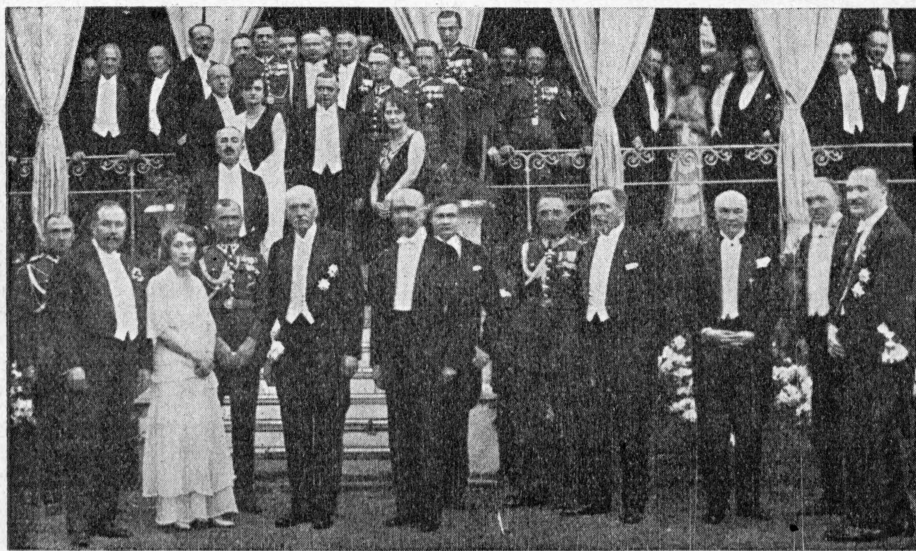
NIEDZIELA, 15 CZERWCA 1930 r.

Z konkursów hippicznych w Warszawie. P. Zofja Chodkiewiczówna na przeszkodzie.

S. p. kardynał Luçon, zmarł w Reims.

W ostatnim dniu swego objazdu był P. Prezydent gościem hr. M. Potockich w Jablonnie.

Ś. p. arcybiskup anglikański, lord Davidson, zmarł w Cantebury.

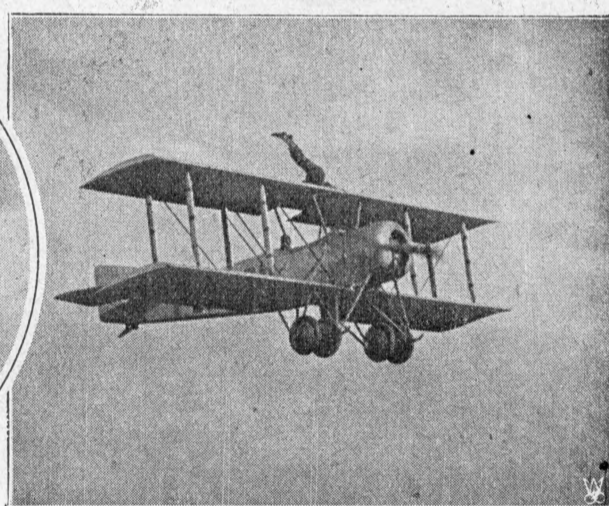
Zwołanie soboru prawosławnego. Metropolita Dyonizy i przedstawiciele rządu na uroczystym nabożeństwie w cerkwi w Warszawie na Pradze.

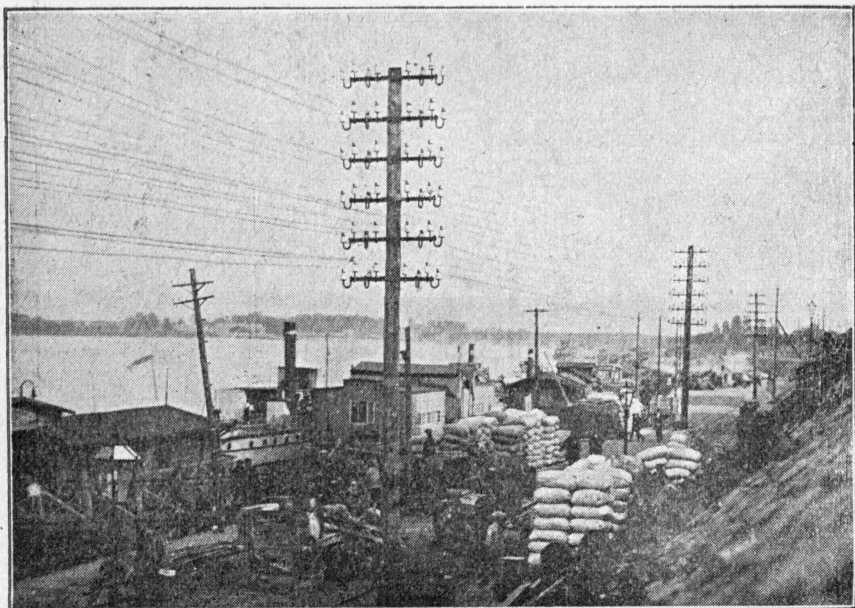
Ś. p. biskup Marjan Ryx, pasterz djecezji sandomierskiej, zmarł w Krakowie.

Pogrzeb w 1 czwarte onary prowokacji niemieckiej, ś. p. komisarza Liškiewicza.

Popisy p. Kunau'a, akrobaty o żelaznych muskułach i nerwach na samolocie podczas „Tygodnia Lotniczego” w Warszawie.

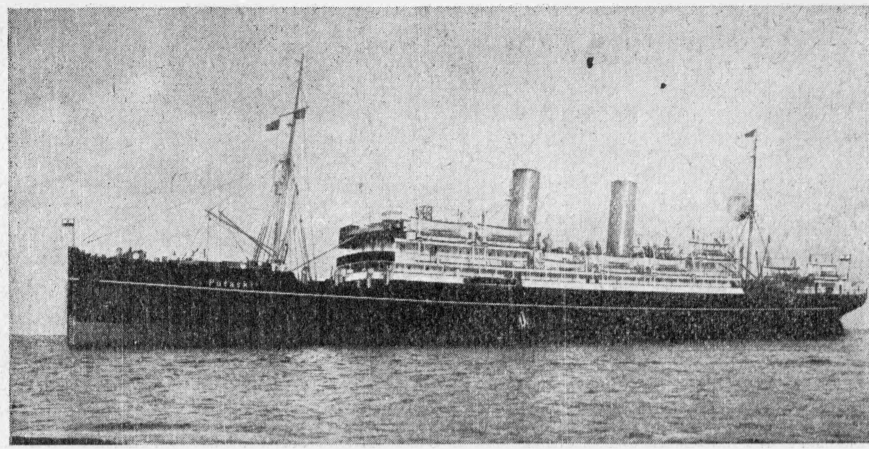
Ożywiony ruch przewozowy na Wiśle.

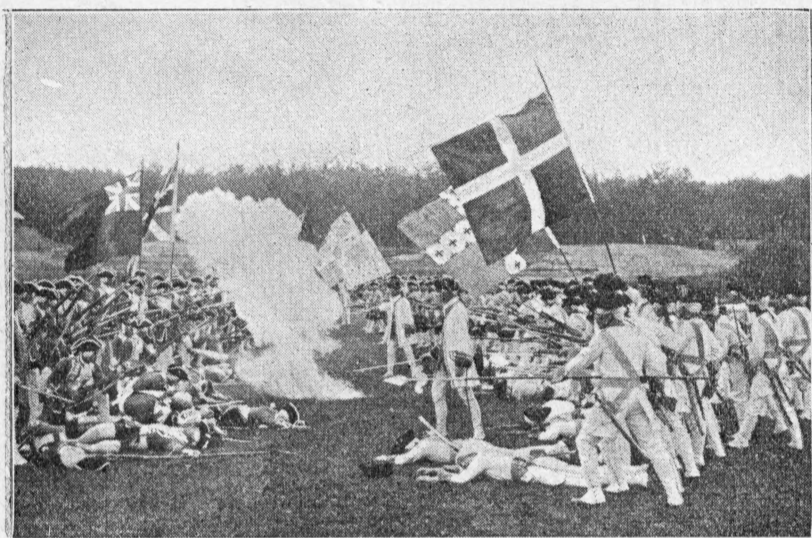
Fragment ze stawu w Łazienkach Królewskich w Warszawie.

Zjazd burmistrzów woj. pomorskiego. Gdynia 31 maja 1930 r.

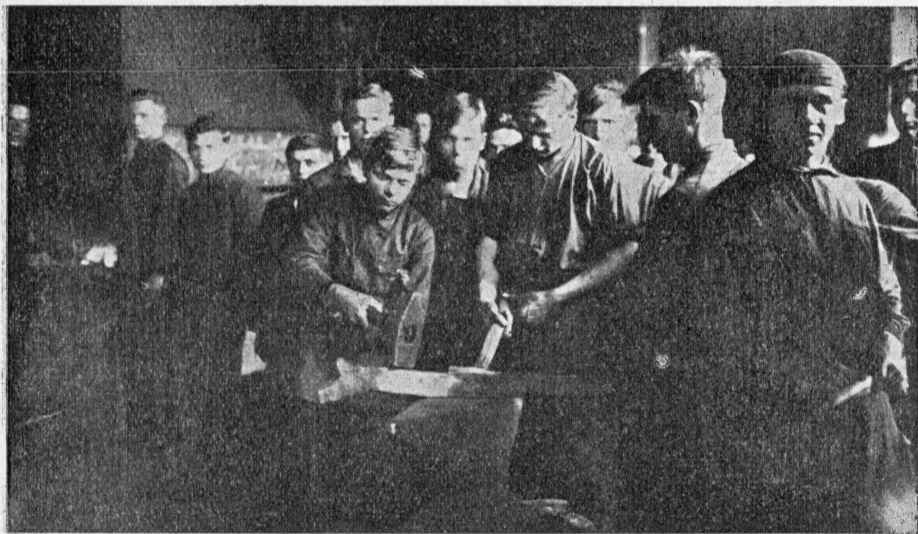
Polski statek transatlantyczny „Pułaski”, który zawinął z wycieczką amerykańską do portu gdyńskiego.

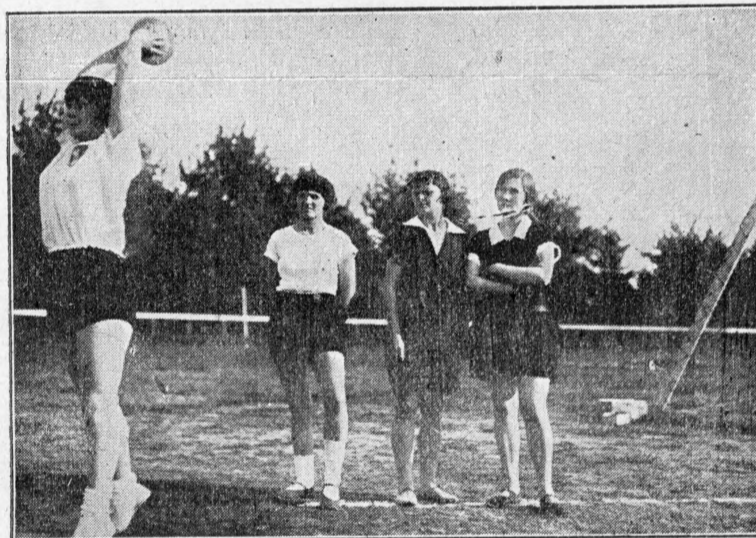
Odtworzenie bitwy francusko-angielskiej pod Dettlington w angielskim obozie wojskowym w Aldershot.

Odjazd z Londynu angielskiej pielgrzymki do Lourdes.

W kuźni szkoły rzemieślniczej w Olkuszu.

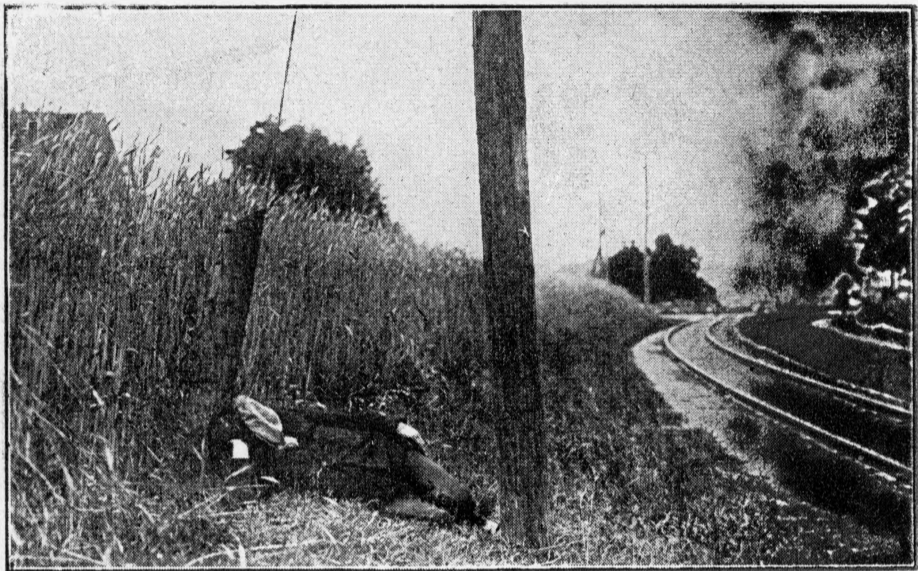
Rzut dyskiem na zawodach pań.

Cztery modele pięknych sukien letnich perkalikowych, demonstrowanych przez panie z towarzystwa na Balu Koła Polek w Warszawie.

Zboża już „na chłopca” wysokie.

Siesta w cieniu żyta.

Mały dyplomata.

Kokietka.

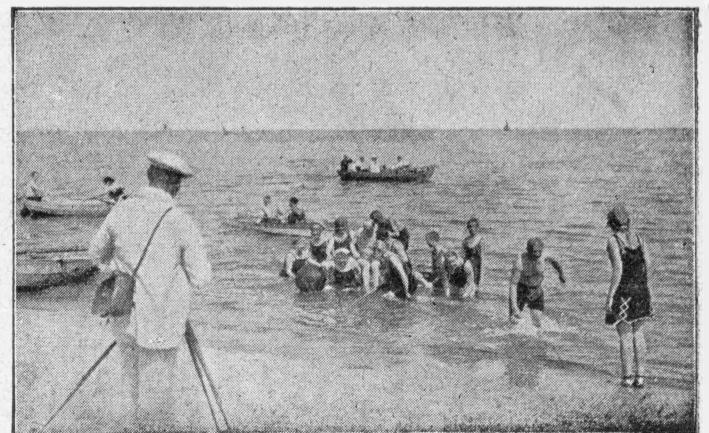
Na spokojniejszych ulicach Nowego Yorku ustawiono ogromne skrzynie z wodą, w których orzeźwia się dziatwa, zmęczona upałem.

Słynna artystka filmowa Ossi Oswalda na wakacjach.

Maszyna do szycia stała się niezbędną w całym świecie. Zdjęcie przedstawia nam arabkę, szyjącą na maszynie.

Nad polskim morzem.

**DLA
WSZYSTKICH**

RADIODONT

RADIODONT

**NOWA PASTA
DO ZĘBÓW**

RADIODONT